higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT (BEROEPSGERIG)

SKEP VAN NUWE ONDERNEMINGS
NKR VLAK 4

17 November 2022

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	Waar	
	1.1.2	Waar	
	1.1.3	Onwaar – ander inkomste	
	1.1.4	Onwaar – COIDA	
	1.1.5	Waar	
	1.1.6	Onwaar – skuldfinansiering	
	1.1.7	Waar	
	1.1.8	Waar	
	1.1.9	Waar	
	1.1.10	Waar	
		(10 × 1)	(10)

1.2	1.2.1	bate	
	1.2.2	Eienaarsbelang	
	1.2.3	veranderlike	
	1.2.4	Wet op Diensbillikheid	
	1.2.5	Rente	
	1.2.6	oortrekkings-	
	1.2.7	teenoor die publiek	
	1.2.8	Suid-Afrikaanse Inkomstediens ('South African Revenue Service')	
	1.2.9	Mark met mededinging	
	1.2.10	Pryswisseling	
		(10 × 1)	(10)
			[20]

TOTAAL AFDELING A: 20

AFDELING B

VRAAG 2

2.1 Kontrakte met:

- Werknemers✓✓
- Zlto-app-ontwikkelaars✓✓
- Maatskappye/organisasies waar Zlto-gebruikers vrywillige werk doen ✓✓
- Maatskappye/organisasies wat aan Zlto-gebruikers koopbewyse bied
- Kleinhandelwinkels wat Zlto-koopbewyse aanvaar
- Lande waar Zlto gebruik word
- Maatskappye wat die Zlto-app toelaat om afgelaai te word
- Diensverskaffers vir nanokursusse (10 minute)
- Zlto-adverteerders/-promotors

(Enige 3 × 2) (6)

Kopiereg voorbehou

2.2 Sterk punte
- voed mense om hulleself te help om indiensneembaar te word✓✓
- help mense om ondervinding in verskeie ambagte op te doen om meer indiensneembaar te word

Swak punte
- verdien slegs 'Zlto-punte' nie werklike geld nie✓✓
- moet op die app registreer

Geleenthede
- datavrye app✓✓
- app word in baie lande aangebied

Bedreigings
- stelsel met mense se persoonlike inligting kan gekraak of by ingebreek word✓✓
- elektrisiteit/kragonderbreking
- nie almal het 'n slimfoon nie.

(Of enige ander geskikte antwoord onder elk van die opskrifte) (Enige 4 × 2) (8)

2.3
- Moet in 'n veilige gebied wees, aangesien duur rekenaartoerusting nodig is om die app te laat loop.✓✓
- Moet elektrisiteit en internetverbinding hê.✓✓
- Moet goeie selfoonnetwerkdekking hê.✓✓
- 'n Plek waar baie mense gehelp kan word. ✓✓ (Enige 4 × 2) (8)

2.4
- Mense moet van die app weet om dit af te laai.✓✓
- Netwerkvorming sal help om mense te ontmoet wat werkloses moontlik kan bystaan deur werksgeleenthede te bied.✓✓
- Om meer besighede by die app betrokke te kry sodat daar 'n groter verskeidenheid items is wat mense met 'Zlto-punte' kan koop.✓✓
- Om meer mense betrokke te kry waar vrywilligers kan help om 'Zlto-punte' te verdien. (Enige 3 × 2) (6)

[28]

VRAAG 3

3.1

UITGAWES	Bedrag vir April
Huur	R800 ✓✓
Telefoon	R200 ✓
Elektrisiteit en water	R350 ✓
Openbare vervoer	R400 ✓✓
Persoonlike lening	R100 ✓
Winkelrekeninge	R60 ✓
Kruideniersware	R1 350 ✓✓
Medies	R90 ✓
Klere	R200 ✓
Kinderonderhoud	R300 ✓
Ander	R150 ✓
Totale maandelikse uitgawes	R4 000 ✓✓

(16)

3.2
- Dit toon die toestand van die kontantvloei✓✓
- Dit bepaal of die verhouding tussen die bates en laste aanvaarbaar is✓✓
- Dit wys die waarde van die maatskappy✓✓
- Dit kan die eienaars met strategiese doelwitte lei✓✓ (4 × 2) (8)

3.3
- Volle name (soos per ID-dokument) – werknemer se naam in die dienskontrak✓✓
- Van – werknemer se van in die dienskontrak✓✓
- ID-nommer✓✓
- Ouderdom✓✓
- Geslag✓✓
- Selnommer of kontaknommer✓✓
- Huisadres✓✓
- Hoogste kwalifikasies
- Vakke geslaag in hoogste kwalifikasies
- Stokperdjies
- Belangstellings
- Soort werk waarin belanggestel word
- Ure beskikbaar per week
- Dae in die week beskikbaar
- Tye van die dag beskikbaar
- Vorige werkgeskiedenis
- Soort werk gesoek
- Ondervinding in werk gesoek (Enige 7 × 2) (14)

Kopiereg voorbehou

3.4
- Stabiel – is die batewaarde stabiel en konstant✓✓
- Wettig – behoort die bate wettiglik aan die persoon wat dit as aanvullende sekuriteit aanbied✓✓
- Vraag – is daar 'n vraag na die produk/diens op die mark (kan dit maklik verkoop word om geld te kry)✓✓
- Waardevermindering – sal die bate vinnig in waarde verminder, bv. aandelemarkaandele✓✓

Moet ook 'n verduideliking gee vir die punte (nie net die woord nie) (4 × 2) (8)

[46]

VRAAG 4

4.1 Werkomgewing✓
- Werkgewers moet verwag dat sommige werknemers die skriftelike gedragskode sal volg omdat hulle pligsgetrou oor hulle werk is terwyl ander die perke kan toets.✓
- As die werkgewer die gedragskode konsekwent toepas in geval van oortreding van die kode, kan hy/sy die respek van die werknemers verkry. Hulle sal ook weet dat hulle in die toekoms op dieselfde manier behandel sal word as hulle die kode oortree.

Waardes en oortuiging✓
- Die skep van 'n gedragskode is 'n goeie spanbou-aktiwiteit om werknemers te nooi om by aan te sluit.✓
- Kry werknemers om te bespreek wat belangrik is daaraan om in jou besigheid te werk en watter riglyne jy vir nou en vir die toekoms kan skryf sodat hierdie gedragkonsepte sal voortduur.

Besluitneming✓
- Om die impak van die gedragskode op jou werknemers se kultuur te maksimeer, moet jy lei deur elke dag 'n goeie voorbeeld aan die arbeidsmag te stel.✓

Aanspreeklikheid✓
- Mense sal daarna uitsien om in 'n organisasie te werk waarin hulle ander kan vertrou en van hulle kan verwag om riglyne te volg.✓
- Werknemers moet aanspreeklik gehou word en beloon word as hulle gepas optree en lojaal aan die maatskappy bly.
- As mense konsekwent wat die kode volg, konsekwent aangestel word, is dit moontlik om die firma se reputasie te verhoog en die weg te baan vir beter winsgewendheid en groei. (8)

4.2
- Bemarkingsverklarings moet waar en deursigtig wees.✓✓
- Verklarings moet voldoen aan die standaarde soos neergelê deur die praktykkode.✓✓
- Vals advertensies kan by die Gesagsvereniging vir Reklamestandaarde (ASA) aangemeld word.✓✓
- Verbruikers is geregtig op etiese, niebesoedelende, veilige produkte en dienste, billike pryse en advertensies wat verbruikers nie mislei nie.✓✓
- Die besigheid moet eties teenoor die publiek en gemeenskap in die breë optree.
- Dit is oneties om gerugte oor mededingers te versprei of om hulle handelsgeheime te steel en te gebruik.
- Hoër verkope van tevrede kliënte.
- Dit is oneties om pryse te sny om swakker mededingers uit die mark te dwing. (Enige 4 × 2) (8)

4.3
- is dit wettig? (word enige strafregtelike of siviele wette oortree)✓✓
  - om nie eiendom of tyd te steel nie
- hoe sal ek oor myself voel? (morele standpunt)✓✓
  - hoe sal ek voel as iemand dieselfde ding aan my doen?
- Eerlikheid en gehoorsaamheid aan die wet en✓✓
- handhaaf vertroulikheid – oor jou kliënt✓✓ (4 × 2) (8)

4.4
- steel koopbewyse van die besigheid✓✓
- maak kopieë van kliënt se persoonlike inligting en dit bedrieglik gebruik✓✓
- maak kopieë van kliënt se persoonlike inligting en verkoop dit✓✓
- bespreek kliënt se inligting buite die kantoor (Enige 3 × 2) (6)

[30]

VRAAG 5

5.1
- help jong werklose mense in Suid-Afrika om Zlto-punte te behaal deur klein werkies in die gemeenskap te voltooi✓✓
- jong werklose mense help om werkservaring op te doen✓✓
- dit laat die werkloses toe om vrywilligerswerk te doen en 'Zlto-punte' in te samel✓✓
- gebruikers kan 'Zlto-punte' vir koopbewyse ruil om kos, elektrisiteit, lugtyd en klere by enige kleinhandelwinkel te koop✓✓
- van die vrywillige werke wat aangebied word, sluit in om tyd by biblioteke deur te bring, om 'n werktuigkundige te help, by hospitale uit te help, mense se gras te sny of winkel toe te gaan vir iemand

(Enige 4 × 2) (8)

5.2
- Litigasie✓✓
- Boetes of finansiële strafboetes✓✓
- Betalings om vir skade te vergoed✓✓
- Nietigverklaring van kontrakte✓✓
- Beskadigde reputasie
- Vermindering in die waarde van die besigheid
- Beperkte besigheidsgeleenthede
- Moeilikheid om kontrakte af te dwing (Enige 4 × 2) (8)

5.3 5.3.1 Regsaanspreeklikheid – jy is wetlik aanspreeklik vir jou optrede of versuim om op 'n sekere manier op te tree.✓✓

5.3.2 Middellike aanspreeklikheid – 'n persoon is aanspreeklik vir die nalatige of sorgelose optrede van 'n ander.✓✓

5.3.3 Persoonlike aanspreeklikheid – jy word aanspreeklik gehou vir jou eie dade.✓✓

5.3.4 Aanspreeklikheid teenoor die publiek – die verantwoordelikheid wat 'n besigheid teenoor teenoor die breë publiek het.✓✓

5.3.5 Kontraktuele aanspreeklikheid – is aanspreeklikheid wat voortspruit uit 'n kontrak.✓✓

(5 × 2) (10)

5.4
- Moet by die WVF-fonds registreer.✓✓
- Die werkgewer en die werknemer dra maandeliks 1% tot die fonds by.✓✓
- Die werkgewer moet voor die 7de van elke maand namens die werkgewer en werknemer betalings aan die WVF-fonds maak.✓✓ (3 × 2) (6)

[32]

VRAAG 6

6.1 Illustreer deur middel van 'n vloeidiagram die handelsiklus van 'n besigheid.

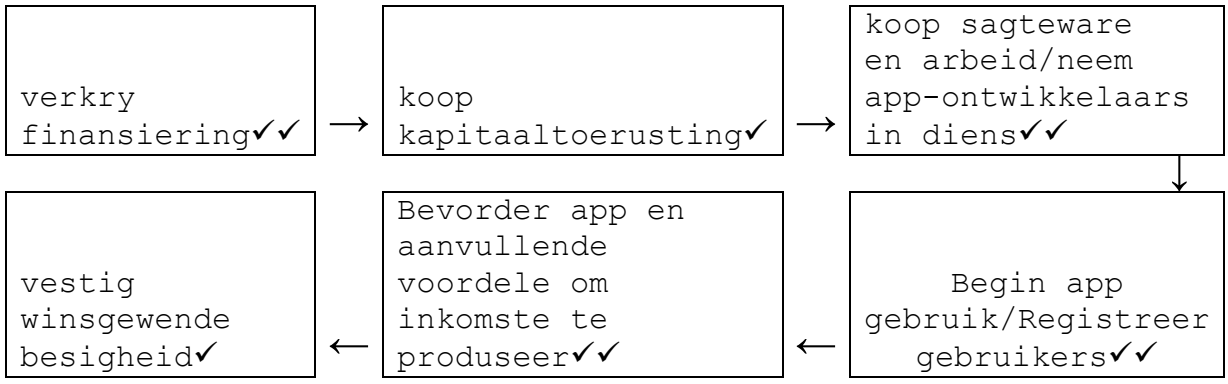

✓ - vir vloeidiagram
✓ - vir rigtingpyle (8 × 1)
(6 × 2)+ 2 (14)

6.2	Winsdrempel (eenhede)✓ = vaste koste✓ verkoopprys✓ – veranderlike koste✓		(4)

6.3 6.3.1 Vaste koste✓

6.3.2 Veranderlike koste✓

6.3.3 Veranderlike koste✓

6.3.4 Vaste koste✓

6.3.5 Vaste koste✓

6.3.6 Veranderlike koste✓

(6 × 1) (6)

6.4 6.4.1 koste bly dieselfde✓

6.4.2 koste wissel volgens gebruik; party maande is hoog, ander laag✓

6.4.3 koste wissel per tyd spandeer aan oproepe/internet✓

6.4.4 koste verander nie tot verdere kennisgewing✓

6.4.5 koste is soos per ooreenkoms per maand; dit verander nie✓

6.4.6 koste wissel, afhangende van die tyd wanneer dit gekoop word en hoeveel liter nodig is ✓

(6 × 1) (6)

6.5 6.5.1 Netto wins – geld wat oorbly ná belasting en rente op lenings afgetrek is.✓✓

6.5.2 Bruto wins – geld wat die onderneming maak nadat uitgawes wat direk met produksie verband hou, afgetrek is.✓✓

6.5.3 Bedryfswins – geld wat die onderneming maak ná aftrekking van alle ander uitgawes wat nie direk met produksie verband hou nie.✓✓

(3 × 2) (6)

6.6
- Hoe om 'n CV op te stel✓✓
- Hoe om vir 'n werksonderhoud aan te trek✓✓
- Hoe om jouself vir 'n werksonderhoud aan te bied✓✓
- Hoe om vrae te beantwoord gedurende 'n werksonderhoud✓✓
- Vrae om gedurende die werksonderhoud te vra
- Hoe om op die eerste dag van werk op te tree
- Hoe om te begroot (Enige 4 × 2)

(8)

[44]

TOTAAL AFDELING B: 180

GROOTTOTAAL: 200